

A magyar nagyvárosok top 5 feldolgozóipari vállalatának pénzügyi elemzése

Financial analysis of the top 5 manufacturing companies in Hungarian large cities

KOLTAI JUDIT PETRA¹ – POREISZ VERONIKA²

Absztrakt

Tanulmányunkban nyolc magyar nagyváros (Debrecen, Szeged, Miskolc, Pécs, Győr, Nyíregyháza, Kecskemét és Székesfehérvár) legnagyobb feldolgozóipari vállalatainak pénzügyi elemzését végezzük el. A kutatás célja, hogy összehasonlítsuk a nagyvárosok legjelentősebb vállalatainak pénzügyi teljesítményét és feltérképezzük, milyen hasonlóságok és különbségek mutathatók ki közöttük. Városonként a foglalkoztatás szerinti legnagyobb 5 termelő vállalat mérleg és eredménykimutatás adataiból képzett mutatókat vizsgáljuk meg 2010 és 2016 között. A kutatásban elsősorban a pénzügyi helyzetre, finanszírozásra vonatkozó mutatókat értékeljük, mint például a likviditás, eladósodottság. Továbbá a vállalkozások megtérülési mutatóit is kiszámítjuk.

Kulcsszavak: nagyvárosok, feldolgozóipar, pénzügyi elemzés, versenyképesség

Abstract

The current study investigates the financial performance of the top 5 manufacturing companies in the eight largest Hungarian cities (Debrecen, Szeged, Miskolc, Pécs, Győr, Nyíregyháza, Kecskemét and Székesfehérvár). The main goal of the study is to examine the financial position of the most significant industrial companies and compare them to each other. The database consists of financial data of companies collected from balance sheets and income statements. Profitability and financial indexes were calculated for the 2010-2016 period. The average indexes of the five companies were evaluated (e.g. liquidity ratio, debts ratio, efficiency indexes, Return on Sales and Return on Assets) and compared among the chosen cities.

Keywords: large cities, manufacturing companies, financial analysis, competitiveness

BEVEZETÉS

Jelen tanulmány célja a magyar nagyvárosok legjelentősebb feldolgozóipari vállalatainak pénzügyi elemzése és az adatok összehasonlítása. A kutatás egyrészt területi megközelítésű, hiszen a választott vizsgálati egység a nyolc nagyváros (Debrecen, Szeged, Miskolc, Pécs, Győr, Nyíregyháza, Kecskemét és Székesfehérvár), amely méreténél, lakosságszámánál, intézményi ellátottságánál és gazdasági erejénél fogva is jelentős. Másrészt vállalati megközelítést is alkalmazunk, hiszen a legnagyobb cégek pénzügyi adataiból indulunk ki. A feldolgozóipar jelentősége, gazdaságban betöltött szerepe és a magas hozzáadott értéke pedig vitathatatlan, továbbá a termelés és a működés helyszíne földrajzilag jól lehatárolható.

¹ Egyetemi adjunktus, Széchenyi István Egyetem, Gazdasági Elemzések Tanszék, koltaij@sze.hu

² Egyetemi tanársegéd, Széchenyi István Egyetem, Gazdasági Elemzések Tanszék, poreisz@sze.hu

Tanulmányunkban az előbbi három terület releváns szakirodalmát tekintjük át röviden, a legfontosabb összefüggésekre koncentrálva. A tanulmány második részében az empirikus elemzést végezzük el és értékeliük városonként a top 5 feldolgozóipari vállalat teljesítményét, vagyoni- és pénzügyi helyzetét a 2010-2016-os üzleti évek adatai alapján. Az öt vállalkozás pénzügyi mutatóiból átlagot számoltunk. Végül levonjuk a következtetést, hogy melyik város feldolgozóipari cégei teljesítenek átlagosan jobban, ezáltal mely város gazdasága kerül kedvezőbb pozícióba.

A városok versenyképessége és vállalataik gazdasági teljesítménye között összefüggés mutatható ki (Poreisz 2018). Egy település gazdasági struktúrája, ipari szerkezete közvetlen és közvetett módon is meghatározza a város versenyképességét. A foglalkoztatáson keresztül növekszik a lakosság jövedelme, a vállalatok további cégek letelepedését ösztönzik, a cégek beágyazódottságának növekedésével az önkormányzati, oktatási és ipari együttműködések javulnak, melynek hatására erősödik a térségben az innovációs és K+F tevékenység, javul a munkaerő szakképzettsége, a vállalatok nemzetközi versenyképessége és különféle új infrastrukturális beruházások valósulnak meg (Lengyel 2010). A területi tőke modellje magában foglalja a térség materiális (gazdasági, infrastrukturális, környezeti stb.) és immateriális (kapcsolati, kulturális stb.) tőkeelemeit, melyek egy terület adottságait, erőforrásait tartalmazzák (Camagni – Capello 2013).

Ugyan a városok iparában a kereskedelem, építőipar és szolgáltatások nagy jelentőséggel bírnak, ám a foglalkoztatás szempontjából kevésbé emelkednek ki és tevékenységük sem határolható le földrajzilag olyan mértékben, mint egy termelő cégé. A legjelentősebb feldolgozóipari vállalatok adhatják a foglalkoztatás akár 80-90%-át (például Győr és Kecskemét esetén az autóipari multinacionális cégek) a város kis-, közép- és nagyvállalatai közül, működésük hatása a térségre vitathatatlan. A jobb összehasonlíthatóság miatt és a területileg szétszórt tevékenységek elkülönítése érdekében (pl.: közszolgáltatások esetén az EON győri központjához tartozik a régió összes foglalkoztatottja) kizárólag a feldolgozóipari vállalatokat vontuk be az elemzésbe.

A cégek pénzügyi helyzetének feltérképezése, a jövedelmezőség és hatékonyság vizsgálata képet adhat a város versenyképességéről is, mivel a cégek pénzügyi teljesítménye nemcsak az iparág, a kor és a piaci pozíció függvénye, hanem területi különbségeket is kimutathatunk. (Poreisz 2018).

1.SZAKIRODALMI ÁTTEKINTÉS

1.1. A NAGYVÁROSOK JELENTŐSÉGE

A hazai városkutatások több évtizedes múltra tekintenek vissza és olyan jelentős szerzők munkásságára épülnek, mint például Beluszky (1999), Csapó (2002) és Csomós (2009). A városokkal foglalkozó kutatások egy része bizonyos szempontból, például társadalmi – gazdasági szerepköröket tekintve (Szirmai 2009, Egedy 2012) vagy innovációs potenciáljukat figyelembe véve (Grosz – Rechnitzer 2005, Rechnitzer et. al. 2014) értékelte a városokat.

A városok csoportosításánál hagyományosan (Beluszky 1999, Csapó 2009) megkülönböztetünk teljes vagy egyértelmű regionális központokat (Debrecen, Pécs, Szeged), valamint hiányos regionális központokat (Győr, Miskolc), megyeközpontokat vagy felsőfokú központokat, hiányos megye (vagy felsőfokú) központokat és középvárosokat. Csomós (2009) regionális centrum, régióközpont, pólusközpont és megyei jogú város kategóriákat definiált és értékelte a regionális centrumok gazdasági súlyát. Az újabb megközelítések közül a Szilágyi – Gerse (2015) féle beosztással értünk egyet, amely a nyolc nagyvárost lakosságszám, gazdasági erő, infrastruktúra alapján egységesen felsőfokú központnak tekinti. Véleményünk szerint nagyvárosnak tekinthetjük a legalább százezer fős lakosságszámú, azonban nem a főváros

kategóriájába eső magyar városokat (Debrecen, Szeged, Miskolc, Pécs, Győr, Nyíregyháza, Kecskemét, Székesfehérvár), melyek regionális központok térszervező erővel, hasonló infrastrukturális és intézményi ellátottsággal és oktatási szférával és jelentős gazdasági erővel (Poreisz 2018).

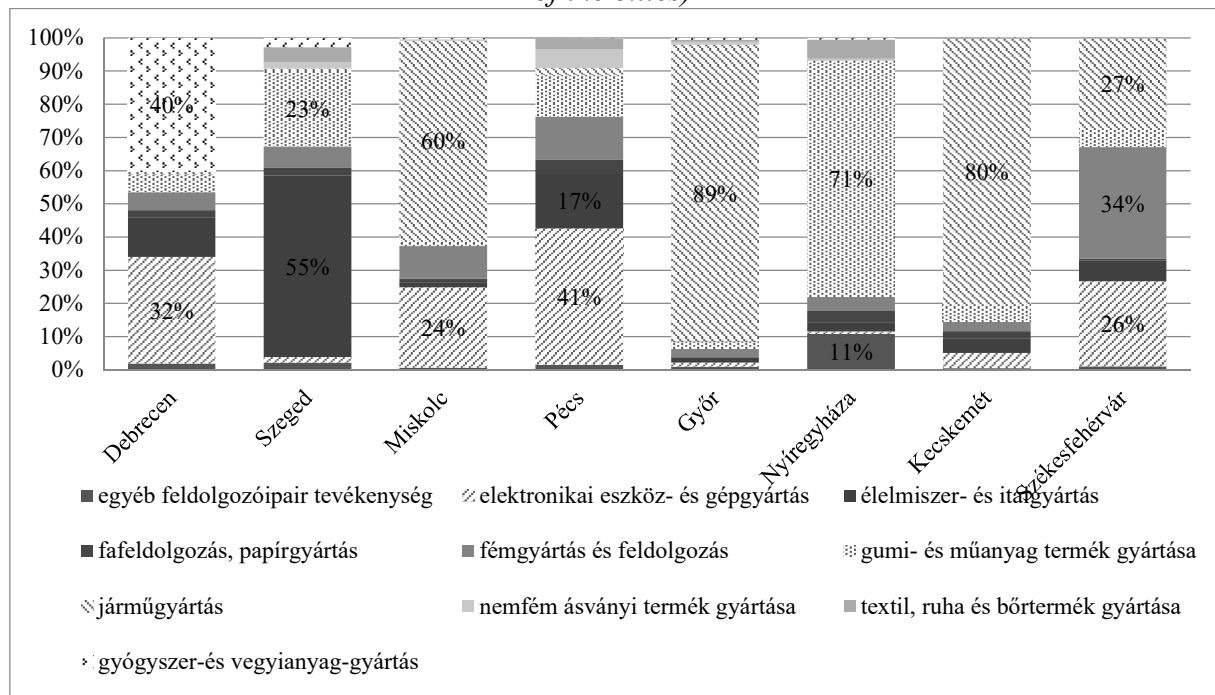
A nagyvárosok értékelését a bemutatott kutatások több dimenzió alapján végezték, azonban mindegyikben közös, hogy megkülönböztetnek gazdasági, társadalmi és környezeti jellegű indikátorokat. Leggyakrabban az infrastrukturális, a természeti környezeti, a társadalmi, az oktatási és munkaerőpiaci, a gazdasági, valamint a kulturális és kapcsolati dimenziók jelennek meg vizsgált tényezőkként. Kutatásunk ezen dimenziók közül egy kis szeletet, a gazdasági dimenziót, azon belül is a cégek teljesítményét értékeli. Természetesen elengedhetetlen a többi faktor figyelembevétele, azonban jelen kutatás célja ezen összefüggésrendszer egy kis szeletének bemutatása.

1.2. A FELDOLGOZÓIPAR JELLEMZŐI

Az EU-csatlakozást követően 2007-ig dinamikusan nőtt a magyar feldolgozóipar termelési értéke, bruttó hozzáadott értéke, munkatermelékenysége és az exportértékesítés, miközben az alkalmazásban állók létszáma folyamatosan csökkent. A feldolgozóipari export, a munkatermelékenység, a termelés és a bruttó hozzáadott érték 2008-ban, főleg a globális válság hatására megtorpant, majd 2009-ben meredeken esett. A munkatermelékenység egy 2010-es kiigazodást követően fokozatosan mérséklődött, és csak 2014-ben érte el újra a korábbi szintet. A feldolgozóipar napjainkra kilábalta ugyan a válságból, de lényeges fellendülés nem figyelhető meg (Lengyel et al, 2017). 2017-ben az ipar nemzetgazdasági ágai közül a legnagyobb, több mint 95%-ot képvisel, amely a bruttó hozzáadott értékből 23,5%-os részesedést tesz ki (KSH, 2018).

1. ábra: Feldolgozóipari vállalatok árbevételének megoszlása 2013-ban (a városonkénti top 500 cég közül)

Figure 1: Income distribution of manufacturing companies in 2013 (from top 500 companies of the cities)

Forrás: Saját szerkesztés, adatok: Opten

Nagy és Lengyel (2016) tanulmányában egy erősödő ágcsoporthoz határozott meg a feldolgozóiparon belül (gép, gépi berendezés gyártása; járműgyártás; gyógyszergyártás valamint fém alapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása), amelyekben az alkalmazottak száma nőtt és összességében a munkatermelékenység javult. A gyengülő ágcsoporthoz vizsgálataik alapján a számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása; villamos berendezés gyártása; kocszgyártás, kőolajfeldolgozás illetve textil, ruházat, bőr és bőrtermék gyártása sorolható, ahol mind az alkalmazottak száma, mind a bruttó hozzáadott érték csökkent, a termelékenység is elmarad a feldolgozóipar átlagától.

A magyar nagyvárosok feldolgozóipari vállalatainak az árbevételét ágcsoporthoz megoszlásban vizsgáltuk. Az 1. ábra alapján elmondható, hogy 2013-ban a vizsgált települések közül Kecskeméten, Miskolcon, Győrben és Székesfehérváron az erősödő ágcsoporthoz dominálnak, hiszen 90%-ot megközelítő, vagy annál magasabb az ezekből származó árbevétel aránya.

1.3. VÁLLALATOK PÉNZÜGYI ELEMZÉSE

A gazdálkodásra illetve a vállalkozásra vonatkozó információk, ismeretek megszerzése elengedhetetlen a tulajdonosoknak, a potenciális befektetőknek, a vállalkozás vezetői számára, a hitelezőknek, a meglévő és leendő partnereknek, valamint a munkavállalóknak is. A vállalkozások megítélésének, értékelésének legfőbb módszere a pénzügyi elemzés, amely összefüggések, gazdasági jelenségek és az ezekre ható tényezők vizsgálatát jelenti. A számított mutatók és a korábbi időszakokhoz viszonyított változásuk mértéke segít képet adni arról, hogy milyen tendenciák, változások történtek a megvizsgált ágazatban.

Tanulmányunkban a dinamikus hányados-képzés módszerét alkalmaztuk a vagyoni, a pénzügyi és a jövedelmezőségi helyzet értékelésére, valamint a hatékonyság alakulásának bemutatására. A ráták időbeli alakulására, valamint a változások mögöttes okaira helyeztük a hangsúlyt; számszaki és szöveges elemzéseket egyaránt végeztünk. A vagyoni helyzet vizsgálata eszközszerkezeti és tőkeszerkezeti ráták segítségével történt meg. Az adósságállomány elemzése által az igénybe vett idegen források mértékét, valamint a kockázatviselési hajlandóság nagyságát vizsgáltuk. A likviditási ráták alapján azt elemeztük, hogy a vállalat a rendelkezésére álló forgóeszköz-állomány felhasználásával teljesíteni tudja-e a rövidtávon felmerülő fizetési kötelezettségeit. A jövedelmezőségi mutatószámok alapján értékeltük az értékesítés hatékonyságát, illetve, hogy a vállalat a tulajdonosok és a hitelezők által rendelkezésre bocsájtott forrásokból finanszírozott eszközállományt milyen eredményesen hasznosítja.

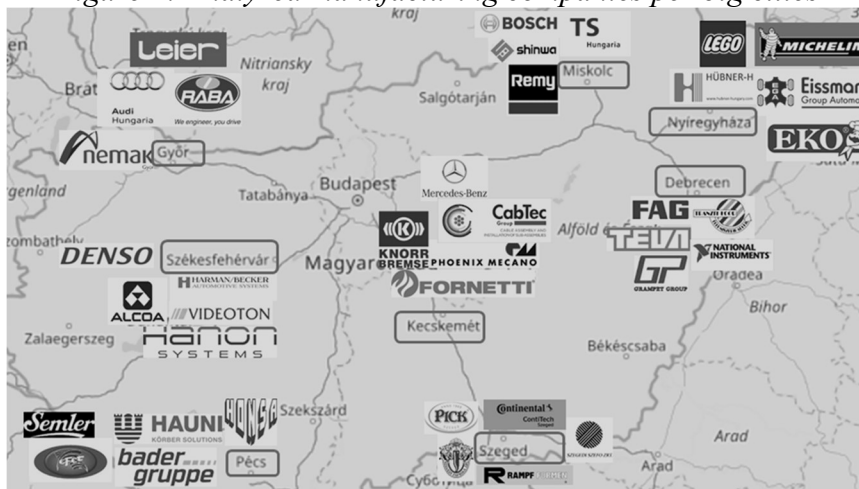
2.A TOP 5 FELDOLGOZÓIPARI VÁLLALAT ELEMZÉSE

2.1. MÓDSZERTAN ÉS ADATBÁZIS

A feldolgozóipari vállalatok gazdálkodásának elemzése az éves beszámoló adatai alapján történt horizontális és vertikális mutatószámok alapján. A felhasznált adatbázisban a 2010-2016-os időszak vonatkozásában található meg az egyes évek mérlegeinek és eredménykimutatásainak főbb sorai. A számítások a Microsoft Excel táblázatkezelő program segítségével készültek.

Városonként a foglalkoztatás szerinti legnagyobb 5 termelő vállalat (2. ábra) szerepel a vizsgálatban. Minden vállalatra külön kiszámításra kerültek az individuális mutatószámokat, majd városonként átlagoltuk az eredményeket, az így keletkezett átlagos értékek szerepelnek az elemzésben. A vállalatok alágazati besorolással az alábbi felsorolásban található, zárójelben az alapítás évével és a foglalkoztatottak 2013-as létszámával.

2. ábra: Elemzett feldolgozóipari vállalatok nagyvárosoként
 Figure 2: Analyzed manufacturing companies per big cities

Forrás: Saját szerkesztés, logók: vállalati honlapok

Debrecen

- TEVA Gyógyszergyár Zrt., gyógyszergyártás (1989) – 2989 fő
- FAG Magyarország Kft., elektronikai eszköz és –gépgyártás (1999) – 1352 fő
- NI Hungary Kft., elektronikai eszköz és –gépgyártás (2002) – 1241 fő
- Tranzit-Food Kft., élelmiszer- és italgyártás (2009) – 630 fő
- Grampet Debreceni Vagonygyár Kft., járműgyártás (1992) – 378 fő

Szeged

- PICK SZEGED Zrt., élelmiszer- és italgyártás (1992) – 2844 fő
- Szegedi SZEFO Zrt., textil, ruha és bőrtermék gyártása (1993) – 1031 fő
- ContiTech Rubber Industrial Kft., gumi, műanyag termék gyártása (1993) – 608 fő
- Szegedi Paprika Zrt., élelmiszer- és italgyártás (1998) – 310 fő
- RAMPF FORMEN Kft., fémgyártás és feldolgozás (1997) – 200 fő

Miskolc

- Robert Bosch Energy and Body Systems Kft., járműgyártás (2003) – 3265 fő
- Robert Bosch Power Tool Kft., elektronikai eszköz-, gépgyártás (2001) – 2090 fő
- Shinwa Magyarország Precíziós Kft, elektronikai eszköz, gépgyártás (1998) – 754 fő
- TS Hungária Kft., járműgyártás (1992) – 423 fő
- Remy Automotive Kft, járműgyártás (1999) – 406 fő

Pécs

- HAUNI Hungária Kft., elektronikai eszköz, és gépgyártás (1994) – 937 fő
- HB- Kapcsolószekrénygyártó Kft., fémgyártás és feldolgozás (2006) – 419 fő
- HONSA Kft., gumi és műanyag termék gyártása (1999) - 222 fő
- SEMLER Kft., textil, ruha és bőrtermék gyártása (1990) – 209 fő
- eFeF Kft., élelmiszer- és italgyártás (1992) – 190 fő

Győr

- AUDI HUNGARIA MOTOR Kft., járműgyártás (1993) – 12015 fő
- NEMAK Győr Kft., fémgyártás és feldolgozás (1993) – 948 fő

- Rába Futómű Kft., járműgyártás (1999) – 893 fő
- Leier Hungária Kft., nemfém ásványi termékek gyártása (1994) – 793 fő
- Rába Járműalkatrész Kft., járműgyártás (2001) – 715 fő

Nyíregyháza

- LEGO Manufacturing Kft., egyéb feldolgozóipari (2008) – 1875 fő
- MICHELIN Hungária Kft., gumi- és műanyag termék gyártása (1993) – 1319 fő
- Eissmann Automotive Hungaria Kft., textil, ruha és bőrtermék gyártása (1997) – 621 fő
- Hübner – H Kft., gumi- és műanyag termék gyártása (1997) – 596 fő
- EKO Kft., élelmiszer- és italgyártás (1993) – 265 fő

Kecskemét

- Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Kft., Járműgyártás (2008) – 3817 fő
- "Phoenix Mecano Kecskemét" KFT, gumi- és műanyag termékek (1993)- 1030 fő
- KNORR-BREMSE Fékrendszerek Kft, Járműgyártás (1989) – 874 fő
- FORNETTI Kft., élelmiszer- és italgyártás (1997) – 850 fő
- CabTec Kft, elektronikai eszköz, villamos berendezés és gépgyártás (1996) – 817 fő

Székesfehérvár

- DENSO Gyártó Magyarország Kft., járműgyártás (1997) – 4035 fő
- Harman Becker Kft., elektronikai eszköz,- és gépgyártás (1994) – 2393 fő
- Alcoa-Köfém Kft., fémgyártás és feldolgozás, (1991) – 1922 fő
- Hanon Systems Hungary Kft., járműgyártás (1990) – 1637 fő
- VIDEOTON Autóelektronika Kft., járműgyártás (1994) – 1463 fő

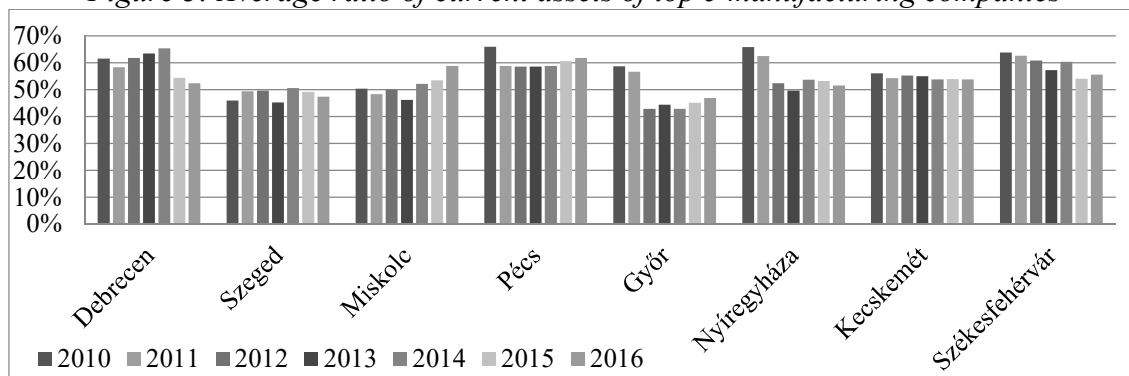
2.2. A VÁLLALATOK VAGYONI ÉS PÉNZÜGYI HELYZETE

A vagyoni és pénzügyi helyzet elemzésénél elsőként az eszközszerkezetet, majd a tőkeerőséget mutatjuk be. A pénzügyi helyzet vizsgálatára likviditási mutatót használunk.

A forgóeszközök aránya az éven belül vagy egy termelési ciklusban elhasználódó vagy tovább értékesítési szándékkal vásárolt erőforrásokat mutatja. A 2010-11-es értékekhez képest csökkenő tendencia figyelhető meg az arányukban. Debrecenben, Pécsen és Székesfehérváron a forgóeszközök vannak többségben a legnagyobb feldolgozóipari cégeknél, míg a többi városban a befektetett eszközök aránya a magasabb (3. ábra).

3. ábra: Forgóeszközök aránya a top 5 feldolgozóipari vállalkozás átlagában

Figure 3: Average ratio of current assets of top 5 manufacturing companies

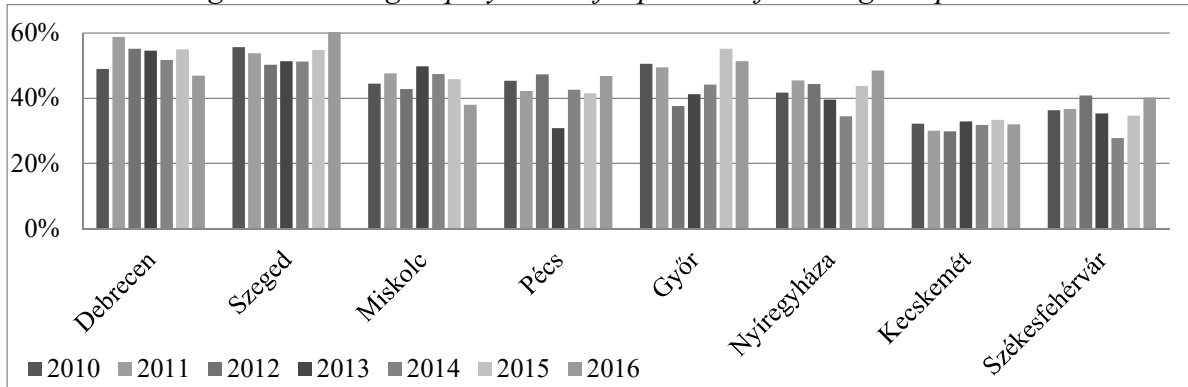

Forrás: Saját szerkesztés, adatok: éves beszámolók

A legnagyobb feldolgozóipari foglalkoztatók tőkeerősség szempontjából átlagosan megfelelőek (30% alatt kritikus az érték, fennáll a vállalkozás eladósodásának veszélye). A kecskeméti vállalatok vannak a legkedvezőtlenebb helyzetben, míg a többi város esetén 2010-11 és 2015-16-os években alakult kedvezőbb a mutató (4. ábra).

4. ábra: Tőkeerősség a top 5 feldolgozóipari vállalkozás átlagában

Figure 4: Average equity ratio of top 5 manufacturing companies

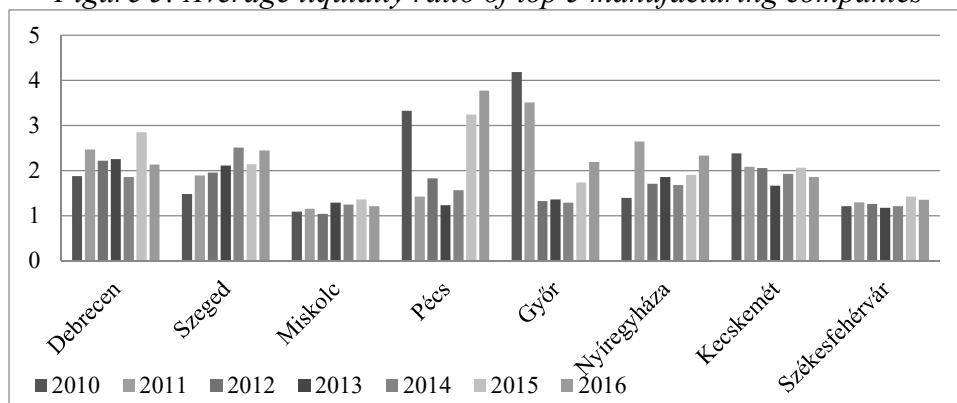

Forrás: Saját szerkesztés, adatok: éves beszámolók

Likviditás szempontjából a miskolci és székesfehérvári cégek teljesítettek a legkedvezőtlenebbül, mivel azok nem, vagy alig haladták meg az elvárt 1,3-as értéket. A likviditás túl magas értéke sem tekinthető jónak, 3 és 4 körüli értékek a forgóeszközök túlzott arányára utalnak, mint ahogy a pécsi vállalkozásoknál 2010-ben, illetve 2015-16-ban, valamint 2010-11-ben a győri vállalatok esetén volt megfigyelhető (5. ábra).

5. ábra: Likviditási ráta a feldolgozóipari top 5 vállalkozás átlagában

Figure 5: Average liquidity ratio of top 5 manufacturing companies

Forrás: Saját szerkesztés, adatok: éves beszámolók

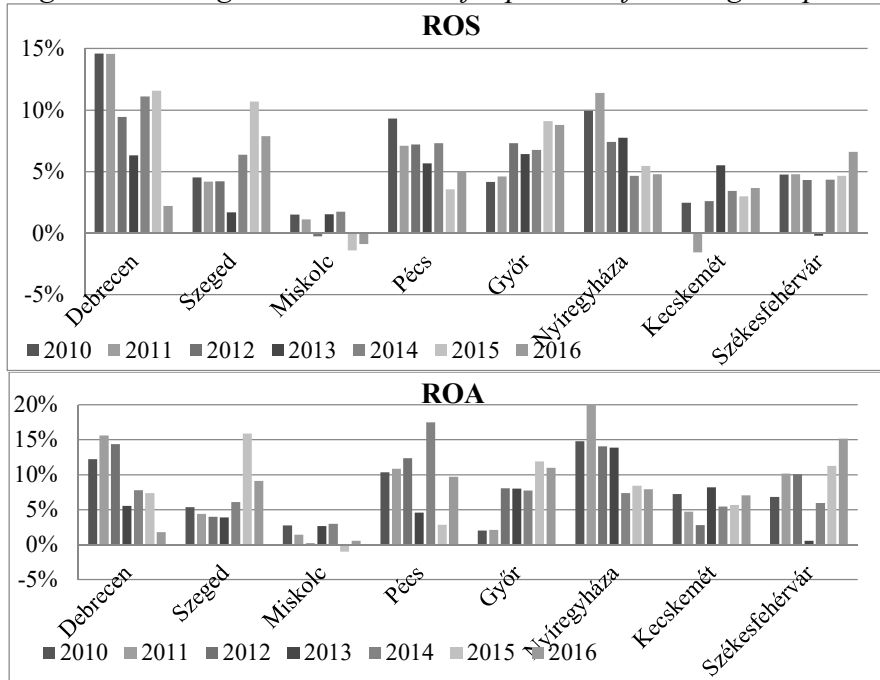
Összességében elmondható, hogy a vagyoni- és pénzügyi helyzet vizsgálatokor a vállalkozások általánosan jó értékekkel rendelkeznek. Ingadozások figyelhetők meg az évek során, de elmondható, hogy 2010 után egy átmeneti visszaesést követően javultak a cégek mutatói. Összességében a kecskeméti, székesfehérvári és miskolci cégek teljesítettek kedvezőtlenebbül a többi város átlagához viszonyítva.

2.3. A VÁLLALATOK HATÉKONYSÁGA ÉS JÖVEDELMEZŐSÉGE

A jövedelmezőséget vizsgálva megállapíthatjuk, hogy a miskolci és kecskeméti cégek teljesítettek a legrosszabbul a 2010-2016-os időszakban a top 5 átlagában. A vizsgált időintervallum közepén a legtöbb városban visszaesés tapasztalható, Győr, Szeged és

Székesfehérvár mutat emelkedő tendenciát. Minden városban megfigyelhető 2012-13 után egy átmeneti visszaesés (6. ábra).

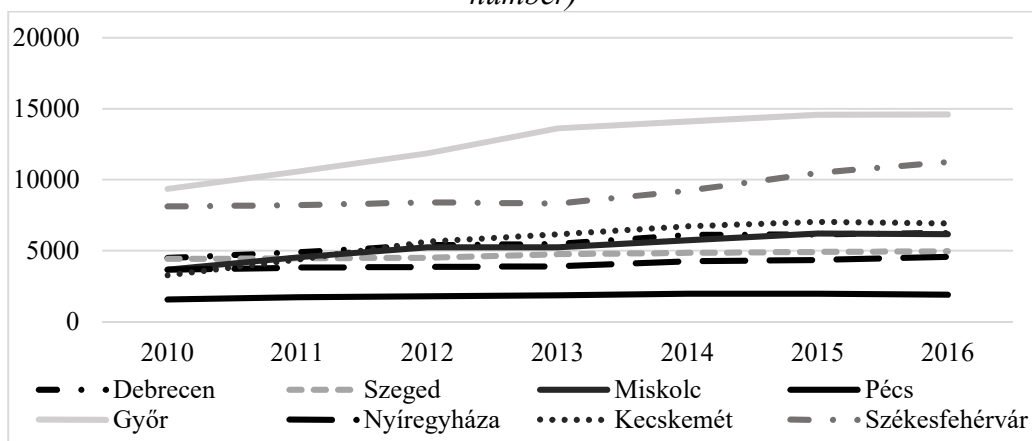
6. ábra: A feldolgozóipari top 5 vállalkozás átlagos jövedelmezőségi mutatói
Figure 6: Average ROS and ROA of top 5 manufacturing companies

Forrás: Saját szerkesztés, adatok: éves beszámolók

A feldolgozóipari cégek foglalkoztatási szintje egyre emelkedik. A pécsi vállalatok alkalmazzák átlagosan a legkevesebb főt és a növekedés is elenyésző mértékű 2010 és 2016 között. Győrben alkalmazzák a legtöbb munkavállalót átlagosan a top 5-nél, a létszám pedig folyamatosan emelkedik. Székesfehérváron is jelentősen emelkedő tendencia figyelhető meg, valamint magas foglalkoztatás a legnagyobb feldolgozóipari cégeknél. Kiemelhető még Kecskemét, ahol a Mercedes gyár nyitásával és bővülésével jelentősen megnőtt az alkalmazottak létszáma. A többi város értéke hasonlóan mozog, szolidan emelkedő tendenciával (7. ábra).

7. ábra: A foglalkoztatás növekedése a top 5 feldolgozóipari cég átlagában (fő)
Figure 7: The increasing number of employees of top 5 manufacturing companies (average number)

Forrás: Saját szerkesztés, adatok: éves beszámolók

2.4. KÖVETKEZTETÉSEK

A feldolgozóipar jelentős szerepet tölt be a 8 magyar nagyváros gazdasági életben. A vizsgált települések közül Debrecenben, Miskolcon, Győrben és Székesfehérváron az erősödő ágcsoportok dominálnak, míg a többi város esetében a stagnáló vagy gyengülő ágcsoportok túlsúlya jellemző.

A fundamentális elemzés alátámasztja, hogy a feldolgozóipar meghatározó szerepét nemcsak annak abszolút gazdasági súlya (például a foglalkoztatottak száma, befektetett saját vagy idegen tőke nagysága) igazolja, hanem a magas szintű nyereségessége is. Kedvezőnek tekinthető, hogy a vizsgált vállalatoknál a magas értékesítési árbevétel tükröződött a profittermelő képességükben is. Az ágazati növekedés pénzügyi jelzései egyértelműen azonosíthatóak az éves beszámolók adatai alapján, többek között az értékesítés nettó árbevétele, az adózott eredmény, és a mérlegfőösszeg emelkedése révén.

3. ÖSSZEGZÉS

A tanulmány a magyar nagyvárosok legjelentősebb feldolgozóipari vállalatainak fundamentális elemzését tartalmazza. A nagyvárosok értékelésénél alkalmazott kutatások dimenziói közül kizárólag a gazdasági dimenzióra fókuszált a vizsgálat, hiszen a vállalatok pénzügyi teljesítményéből területi különbségek is kimutathatók, ezáltal a települések versenyképessége is értékelhető. Az EU-csatlakozást követő dinamikus növekedésnek a világgazdasági válság vetett véget a magyar feldolgozóiparban, hiszen a válságból való kilábalás után a fellendülés nem következett be.

A tanulmányban a dinamikus hányados-képzés módszere alapján képeztük a vagyoni, a pénzügyi és a jövedelmezőségi helyzet értékelésére alkalmas mutatószámokat a vállalatok 2010-2016-os időszakra vonatkozó éves beszámolói alapján. A kutatás a legnagyobb foglalkoztató feldolgozóipari vállalatokra terjedt ki, így általánosságban elmondható róluk, hogy vezető szerepet töltenek be a piacon, nyereségesek és hatékonyan működnek. A vagyoni helyzet terén a győri feldolgozóipari vállalatoknál mutatkozik a magasabb beruházási kedv, hiszen a befektetett eszközök aránya 2012 után jelentősen megemelkedett. A kecskeméti és a székesfehérvári vállalatok esetében az idegen források dominálnak a forrásszerkezeten belül. A likviditási mutatók értékei arra utalnak, hogy a vállalatok egy részénél a fizetéseképtelenség veszélye áll fenn (pl. Miskolc esetében), más cégeknél a túl magas forgóeszköz-állomány okozhat problémát (Pécs). Az értékesítés hatékonysága a nettó profithányadban (ROS) tükröződik, a ráta Debrecenben a legmagasabb, Miskolcon a legalacsonyabb, ugyanez a tendencia mondható el az eszközállomány működtetésének hatékonyságát értékelő eszközarányos jövedelmezőség (ROA) esetében is. Foglalkoztatottság vonatkozásában Győr dominanciája továbbra is fennáll, az utóbbi években egyedül Kecskeméten figyelhető meg erősen növekedő tendencia az alkalmazotti létszám alakulása terén.

A fundamentális elemzés igazolja, hogy a feldolgozóipar meghatározó szerepét nemcsak annak abszolút gazdasági súlya (például a foglalkoztatottak száma, befektetett tőke nagysága) befolyásolja, hanem a magas szintű nyereségessége is.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

A tanulmány a GINOP-2.3.4-15-2016-00003 számú "Felsőoktatási és Ipari Együttműködési Központ a Széchenyi István Egyetemen" elnevezésű projekt keretén belül készült el.

IRODALOMJEGYZÉK

- Beluszky P. (1999) *Magyarország településföldrajza. Általános rész.* Dialóg Campus Kiadó, Budapest – Pécs.
- Camagni, R. – Capello, R. (2013) Regional Competitiveness and Territorial Capital: A Conceptual Approach and Empirical Evidence from the European Union, *Regional Studies*, 47, 9, pp. 1383-1402.
- Csapó T. (2002) *A magyar megyei jogú városok regionális funkciói, gazdasági potenciálja és elérhetősége,* Szombathely.
- Csomós Gy. (2009) A regionális centrumok súlyának meghatározása Magyarország településhálózatában. *Területi Statisztika*, 49, 2, 186-198. o.
- Egedy T. (2012) A gazdasági válság hatása a nagyvárosok versenyképességére Magyarországon. *Földrajzi Közlemények*, 136, 4, 420-438. o.
- Grosz A. – Rechnitzer J. (2005) *Régiók és Nagyvárosok Innovációs Potenciálja Magyarországon.* Magyar Tudományos Akadémia Regionális Kutatások Központja, Pécs - Győr.
- Lengyel I. (2010) *Regionális gazdaságfejlesztés. Versenyképesség, klaszterek és alulról szerveződő stratégiák.* Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Nagy B. – Lengyel I. (2017) A feldolgozóipar szerkezetváltása Magyarországon 2008 és 2014 között In: Lengyel I. (szerk.) (2017): *Két évtizedes a regionális tudományi műhely Szegeden: 1997–2017.* JATEPress, Szeged, 316–335. o.
- Lengyel I. – Szakálné Kanó I. – Vas Zs. – Lengyel B. (2016) Az újraiparosodás térbeli kérdőjelei Magyarországon. *Közgazdasági Szemle*. 63, 6, 615-646. o.
- Poreisz V. (2018) *A területi és a vállalati versenyképesség összefüggései a magyar nagyvárosok példáján.* Doktori Értekezés. Széchenyi István Egyetem, Győr.
- Rechnitzer J. – Páthy Á. – Berkes J. (2014) A magyar városhálózat stabilitása és változása. *Tér és Társadalom*. 28, 1, 105-127. o.
- Szirmai V. (szerk.) (2009) *A várostérségi versenyképesség társadalmi tényezői.* Dialóg Campus, Budapest – Pécs.
- <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/jelipar/jelipar17.pdf> (2018. szeptember 26.)